
Troverdighetsproblemet

FRA FORENINGEN

SVABØ HM

Oppslag i mediene den senere tid om legers feilbruk av takster kan ha skapt det inntrykk at mange leger mer eller mindre bevisst lurer til seg penger fra fellesskapet. Det er ikke riktig. Men vi må erkjenne at et fåtall leger har misbrukt takstsystemet for egen vinnings skyld. Dette tar Legeforeningen sterkt avstand fra. Det er vår plikt å medvirke til at takstsystemet brukes riktig. Det at aviser skaper sensasjon av slike saker kan Legeforeningen gjøre lite eller ingenting med. Det Legeforeningen imidlertid krever er at slike saker blir belyst så saklig som mulig. Det er også i samfunnets interesse at det er åpenhet om hvordan og på hvilken måte legen mottar refusjoner på vegne av sin pasient fra det offentlige. Legeforeningen reagerer også på at flere av sakene fremlegges ensidig av den ene part før en delvis sluttvurdering er foretatt. På denne måten kommer mange leger urettmessig i et dårlig lys. Svært få anmeldelser. Ca. 7000 leger har til nå blitt kontrollert av Rikstrykdeverket. Det er påpekt forhold hos en del av dem som de må gjøre rede for overfor trygden. Hvis de ikke kan gi en tilfredsstillende forklaring, kan trygden kreve å få tilbakebetalt en del av de refusjonsbeløpene som er utbetalt. Det tas vanligvis hensyn til de tre siste årene ved slik tilbakebetalingskrav. Dersom trygden mener legen med overlegg har svindlet, blir legen politianmeldt. Datasystemer gir riktignok bedre takstbruk. Mange av de påpekte forhold skyldes misforståelser, eller at legen har gjort feil på grunn av uklart regelverk eller for dårlige kontrollrutiner. Innføringen av datasystemer hos legene vil kunne redusere slike feilkilder, og det er derfor grunn til å tro at økt bruk av datautstyr vil bidra til en riktignok bedre takstbruk. Det er laget programvarer for dette formål. Det vil imidlertid være leger som har en praksisprofil som avviker fra den standardiserte, og dette må det være rom for uten at legen derved blir mistenkeliggjort. Aksjon Riktig Takstbruk Rikstrykdeverkets Aksjon Riktig Takstbruk er et tiltak for å få en mer korrekt takstbruk. Dette prosjektet har Legeforeningen støttet. Mange leger tar imidlertid opp med Legeforeningen at de opplever en ensidig fortolkning av regelverket som en slitasje i samarbeidsforholdet mellom legene og trygden. Det er den enkelte lege som ved sine faglige vurderinger legger grunnlaget for de kostnader som pasienten og trygden blir påført ved undersøkelser og behandling. Det oppleves av mange leger som vanskelig å finne balansegangen mellom trygdens ensidige fokusering på å spare penger og de økte antall klager til Pasientskadenemnda om feilbehandlinger. Når det blir stadig større avstand mellom pasientene og trygdens syn på hvilken legehjelp og

hvilke undersøkelser som er nødvendige, er det legene som kommer i klemme. Praksisutvalgene i allmennmedisin og for spesialister har en viktig og vanskelig jobb. De skal vurdere takstbruken, og gi råd til trygden. Noen av sakene de behandler blir omtalt i mediene. Slike saker vil alltid være en svært stor belastning for den eller dem som kommer i søkelyset. Derfor påhviler det Rikstrygdeverket å gi en så fyllestgjørende fremstilling som mulig før saken når offentligheten. Legene i praksisutvalgene skal vite at de gjør en viktig jobb for at tilliten til refusjonssystemet og legene skal bestå. De viderefører også en allianse mellom leger og trygdeetat. Når noen enkeltsaker har kommet skjevt ut i pressen i forhold til realitetene, må også Rikstrygdeverket ta sin del av ansvaret. Sakene har mange ganger vært publisert unødvendig tidlig, før realitetene i saken er avklart. Fordi det er godt mediestoff, må en vise særlig aktsomhet for ikke å ramme enkeltpersoner urimelig. Samarbeid i legetakstene har vært og er under stadig omforming. Utvalg arbeider for å forbedre takstsystemet og utvikle det i henhold til den medisinske utvikling og sykdomspanoramaet i befolkningen. Utviklingen av informasjonsteknologien vil lette samarbeidet og funksjonaliteten i systemet. Det forutsettes imidlertid et oversiktlig og effektivt regelverk som både trygden og legene ser seg tjent med. Det er nå svært viktig å utvikle et godt samarbeid mellom legene og trygdekontorene, og skape den tilliten som systemet må bygge på.

Harry Martin Svabø
generalsekretær

Publisert: 28. februar 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. september 2026.